

Ős-Dráva Programmal az Ormánság megmentéséért

Az Ős-Dráva Program egy komplex területfejlesztési program a környezeti, gazdasági és szociális téren, hosszú-távon fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése érdekében. A program lényegében vidék-, és infrastruktúra-fejlesztési, munkahelyteremtő projektek egymásra épülő rendszere, melynek alapja a térség jelenlegi vízgazdálkodási helyzetének javítása, az Ős-Dráva mellékág-rendszerének rehabilitálása, a térség optimális vízháztartásának visszaállítása. A program a megvalósítás során projektek, alprojektek összefüggő rendszerére bomlik, illeszkedve a Második Nemzeti Fejlesztési Terv prioritásaihoz.

Okorági tógazdaság (a halgazdálkodásnak kiváló lehetőségei vannak az Ormánságban)

A program által érintett tájegység az **Ormánság, a Sellyei-, valamint részben a Siklósi- és Barcsi Kistérségek**. A program közvetlenül **51 településre terjed ki**, melyek között igen sok az **aprófalvas, kilátástalan helyzetű település**.

A háztartások kétharmadában az egy főre jutó jövedelem nem éri el a 25 ezer forintot.

A térség **demográfiai szempontból erősen erodálódott**, mely folyamat már a 20. század első felében elindult. Napjainkra, ez a folyamat felgyorsult, egyes településeken már-már visszafordíthatatlannak tűnik.

A területen valaha **halászatból, erdőgazdálkodásból, állattartásból és különféle kézművességből megélő falvakat napjainkban belvíz vagy aszály sújtja**. Az itt élők által ismert foglalkozások eltűnőben vannak, a terület kedvezőtlen környezeti állapota (**Dráva medrének süllyedése, a meliorációs rendszerek, mellékágrendszerek karbantartásának hiánya**) miatt gyakorlatilag beszűkültek a megélhetés lehetőségei.

Tervek és célok

Fenti problémák megoldásaként olyan összefüggő program vált szükségessé, mely a terület környezeti állapotának (vízháztartás rehabilitációja), infrastruktúrájának és szociális helyzetének javítása révén megteremti a természeti és társadalmi adottságokhoz jól illeszkedő tájgazdálkodási feltételeket.

A tervek szerint **Potony település** térségében kerül víz, majd elvezetésre az egykor erre kanyargó folyó elhagyott, ma már **részben kiszáradt, feltöltődött mellékág rendszerébe**, illetve a **mesterségesen kialakított csatorna-rendszereken** keresztül az egész térségbe. Végül a fel nem használt vízmennyiséget **Drávapalkonya** határában vezetik vissza a **Drávába**. A cél az, hogy **ökológiai és gazdálkodási érdekeket figyelembe véve, száraz időszakokban igény szerint lehessen vizet juttatni a vízhiányos területekre, illetve belvizes időszakokban el lehessen vezetni a felesleges vizet**. A rendszer több tározó és számos kisebb-nagyobb tó kialakítását is magába foglalja a nagyszámú meder-összekapcsolás mellett.

A **javuló vízellátás** eredményeként jelentős változások fognak bekövetkezni. **Az állandóan vízzel telt medrek környezetében megemelkedik a talajvíz, de kialakulnak olyan szintek, melyek mélyebb helyzetüknél fogva akár hosszabb ideig is vízelöntés alatt fognak állni.** Ezeknek a területeknek a **tájgazdálkodás** keretében lehet majd megtalálni a legmegfelelőbb hasznosítási formát, amit a gazdaságossági és foglalkoztatási szempontokat figyelembe véve szükséges és célszerű tervezni.

Előtérben a tájgazdálkodás

Talán a legjelentősebb átalakulások közé tartozik a hosszabb távon jelentősen (10 000 hektárral) **növekvő őshonos erdőterületek kialakulása**, mellyel így a meglévő terület a duplájára fog emelkedni, továbbá 500 hektár tógazdálkodásra és turisztikai célokra alkalmas vízfelület létesül.

Előtérbe kerül a tájgazdálkodás, a térség környezeti adottságaihoz igazodó gazdálkodási forma, amely többek között magába foglalja a gyümölcsészetek elterjedését, nagyobb kertészetek kialakítását, az ártéri állattartást és a hagyományos gazdálkodási formák újjáéledését (pl. nádlás, sás- és gyékényhasznosítás, hínárhasznosítás). A kialakítandó tavak lehetőséget kínálnak egyrészt a halászat, másrészt a turizmus terjedésére (horgászat, rekreáció).

Az erdőkben élő vadra alapozott **vadgazdálkodás fellendítése** is a célok között szerepel. Kihhasználva a térség ez irányú kiemelkedő adottságait, **hal-, és vadfeldolgozó üzemek létesítésére** nyílik lehetőség.

Kitüntetett cél, hogy a projekt a táj természet-közeliségének megőrzése mellett valósuljon meg, hiszen ez az egyik legnagyobb értéke a térségnek. E célt szolgálja a **természetvédelmi szempontból jelentős holtágak vízellátásának, a vizes élőhelyek, az erdők állapotának javítása** is. Erre a természeti adottságra alapozva mód nyílik az **ökoturizmus** kialakítására, fellendítésére, valamint az ehhez szükséges infrastruktúra létrehozására.

Szintén fontos eleme a programnak a térség infrastrukturális viszonyainak, elérhetőségének és közlekedési adottságainak javítása is.

A program sikere a térségben élők összefogásában rejlik

A program, illetve annak az előzőekben vázolt hatásai természetesen nem egyik napról a másikra fognak megvalósulni. Több évtizedes folyamatról van szó, mely alapjaiban változtatja meg a térség jelenlegi helyzetét, lehetővé téve a talpra-állást és a táj adottságaira alapozott fejlődést, fennmaradást. **A projekt-előkészítés és tervezés közel két éves folyamat, melynek befejeztével 2008-ban EU-s és kormányzati támogatással indulhat a program megvalósítása, kivitelezése, mely megközelítőleg további három évet fog igénybe venni.**

Ezek a beavatkozások **komoly társadalmi, szociális változásokat** fognak előidézni. Az előzőekben felsorolt **gazdálkodási formák többségében munkaigényes ágazatok**, melyek

javíthatnak a térség foglalkoztatási gondjain. Ahhoz, hogy bizonyos tevékenységeket az emberek el tudjanak végezni, **képzésekre, az oktatás színvonalának javítására, a helyi adottságokhoz való alkalmazkodásra van szükség.** Mindezek a tervek azonban csak oly módon tudnak megvalósulni, ha a térségben élők is magukénak érzik a programot, annak céljait, és képesek megteremteni a települések közötti együttműködést, összefogást. Ennek fontos eleme, hogy a **helyi önkormányzatok, és a lakosság** folyamatosan tájékozódhasson, véleményét nyilváníthasson a programról, annak elemeiről és alakulásáról.

Aquaprofit

Az „**Ős-Dráva Program**” keretében eddig elkészült munkarészek - **megvalósíthatósági tanulmány, tájgazdálkodási és gazdaságfejlesztési program** - készítését az **AQUAPROFIT Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Rt.** végezte. A részvénytársaság ma Magyarország egyik legnagyobb és legsikeresebb tanácsadó cége. Elsősorban fejlesztési projektek menedzselésével, illetve a hozzájuk kapcsolódó szakmai tanácsadással és kivitelezéssel foglalkoznak. **A társaság öt irodával rendelkezik Magyarországon, és egy-egy leányvállalattal Romániában és Horvátországban.**

Udud Péter, a cég vezérigazgatója elmondása szerint kedvező piaci pozíciójukat annak köszönhetik, hogy a **hidrogeológusokból, geológusokból, környezet- és építészmérnökökből, közgazdászokból, turisztikai és energetikai szakemberekből álló csapatuk** révén teljes körűen képesek menedzselni a legösszetettebb projekteket is. **Projektjeiknél elvégzik a teljes előkészítést (műszaki tervezés, engedélyeztetés, megvalósíthatósági tanulmányok, költség-haszon elemzések elvégzését stb.), a finanszírozás megszervezését (pályázatok készítése, banki hitelkonstrukciók kidolgozása, befektetői kiejánlás stb.), valamint vízgépészeti munkák esetében a projektek kivitelezését is.** A cég munkatársai arra törekszenek, hogy közreműködésük révén partnereik a természet és környezet megóvását messzemenőig figyelembe véve tervezzék, valósítsák meg fejlesztési elképzeléseiket. A társaság mindent elkövet a fenti célok megvalósítása érdekében. Az **Ős-Dráva Program** keretében tervezett beavatkozás a huszonnegyedik órában indulhat el, amennyiben a **szükséges támogatások megítélésre kerülnek. Amennyiben ez nem történik meg néhány éven belül, az Ormánság leszakadásának folyamata megfordíthatatlanná válik, s ezzel mindannyian elveszítjük egy sajátos tájegység megmentésének utolsó esélyét.**

2006.03.08.

Forrás: Ma & Holnap folyóirat V. évfolyam 9-10. szám